

Giacomo Puccini
MADAMA BUTTERFLY
FORUM
Mars 4 – 6 – 7 – 10 - 11

OPERA BERGEN 2009

Giacomo Puccini

MADAMA BUTTERFLY

Opera i 2 akter, varighet 2'10"

Libretto Giuseppe Giacosa og Luigi Illica

Etter en fortelling av J.L.Long, dramatisert av D.Belasco og forfatteren.

Uroppført i Milano 1904

FORUM

Premiere 4. mars 2009

6., 7., 10. og 11. mars

CIO-CIO-SAN , den unge geishaen Madama Butterfly	Antonia Cifrone
SUZUKI , hennes tjener	Sidonia Nica
PINKERTON , amerikansk marineoffiser	Jaroslav Dvorsky
SHARPLESS , amerikansk konsul i Nagasaki	Anooshah Golesorkhi
Onkel BONZO , buddistisk prest og onkel	Doru Iftene
GORO , ekteskapsformidler	Gunnar Øyro
Fyrst YAMADORI , rik japansk frier	Geir Molvik
KATE PINKERTON , Pinkertons amerikanske kone	Silje Folkedal
MADRE , mor til Cio-Cio-San	Vibeke Meyer
COUSIN , kusine til Cio-Cio-San	Sylvia Skeie Vik
ZIA , tante til Cio-Cio-San	Kaia Olaussen
YAKUSIDE , Cio-Cio-Sans onkel	Eirik Johannesen
TROUBLE , Cio-Cio-Sans sønn	Sindre Øyro

Repetitør:

Loreley Petrescu

Konsertmester:

Judith Starr

Orkester:

Opera Bergens Orkester

Kor:

Bergen Operakor

Dirigent:

Anne Randine Øverby

Regi:

Daniel Bohr

Kostymer:

Dirk Hofacker

Lysdesign:

Sasja Haven

Lysteknikk:

PA Produksjoner

Produksjon:

Opera Bergen

Operakomponisten Giacomo Puccini

Sommeren 1900 var Puccini i London for å følge oppsetningen av hans Tosca på Covent Garden.

Under sitt opphold opplevde han *Madam Butterfly* på teateret Duke of York; et enakters drama av den amerikanske dramatikeren og regissøren Daniel Belascos som hadde baserte sin historie på J. L. Longs novelle ved samme navn – angivelig med utgangspunkt i en sann historie.

Puccini forsto ikke mye av det engelske språket, men ble likevel dypt beveget av den lille geishaens karakter og skjebne, og den eksotiske atmosfæren fascinerte ham.

Dette ble begynnelsen på arbeidet med operaen *Madama Butterfly*. Han fikk tak i novellen, fikk den oversatt til italiensk, og sendte den til sine librettister Giacosa og Illica som han også samarbeidet med i forbindelse med bl.a. La Boheme og Tosca.

Puccini betraktet selv Butterfly som den beste og mest avanserte av sine operaer, og så med forventning frem til premieren på La Scala 17.februar i 1904.

Premieren ble en fiasko – folk i salen buet, plystret og ropte ironiske bemerkninger om heltinnen både under og etter forestillingen; et kaos som i ettertid viste seg å være initiert av rivalers sjalusi mot Puccinis suksess – noe som også hadde skjedd ved urpremieren på Tosca noen år tidligere.

Puccini trakk Madama Butterfly tilbake med umiddelbar virkning, omarbeidet den kraftig, og ved ny premiere i Brescia bare noen måneder senere ble den møtt med store ovasjoner, og har siden beholdt rangeringen blant de mest fremførte operaer på verdens operascener.

Puccinis fornemmelse for teatret

Puccini utviklet sine verk i nært samarbeid med sine librettister; poesi, dramaturgi og musikk var for ham helt sidestilte aspekter ved opera. Han var inspirert av Wagners tanker om *Gesamtkunstwerk*, men på en ganske annerledes måte en begrepets opphavsmann.

Hans operaproduksjon er riktignok begrenset i forhold til tematikk – sju av hans tolv operaer bærer samme navn som operaens heltinne og handler grunnleggende om det samme – men det han mangler av bredde i ulike temaer sammenlignet med f.eks. Wagner, Verdi og Strauss, tar han igjen i dybdekarakter.

Han beveger seg på et særegent plan hvor erotisk pasjon, sensualitet, ømhet, patos og fortvilelse møtes og blandes på en uovertruffen måte, ifølge musikkteoretikerne.

Puccini utmerker seg blant operakomponister ved sitt blikk og sin fornemmelse for teaterets egenart – selv dramatikere misunte ham hans *"l'optique du théâtre"*.

Kunnskapen om scenerommets visuelle muligheter når alle de sceniske uttrykksformene spiller sammen om å etablere dramaet, gjorde at han søkte mot et uttrykk som gjorde hendelsene krystallklare for øyet heller enn for øret, og han utnytter ikke minst effekten ved dramatiske pauser; *"...there are moments in the theatre where poets and composers must have the talent to write neither poetry nor music"*.

Det fremste dramaturgiske virkemiddelet han bruker er en handling som utvikler seg klart og sammenhengende på en måte som fungerer selvforklarende. Han brukte selv begrepet *"l'evidenzia della situazione"* – at det er mulig å gripe det som skjer på scenen uten nødvendigvis å forstå ordene og språket.

I arbeidet med sine operakomposisjoner fulgte han teaterets etablerte og uforanderlige retoriske lov om at et stykke – på samme måte som en god tale – skal interessere, overraske, berøre og bevege tilhøreren.

Foruten action, bevegelse og konflikt må det også finnes hvilepunkter og stillstand; øyeblikk som må fylles med poetisk-lyrisk musikk. På dette punktet rangerer Puccini høyt over sine samtidige landsmenn som f.eks. Leoncavallo og Mascagni.

Han er dem overlegen når det gjelder melodisk åre, innsikt i den dramatiske og musikalske strukturens uforutsigbare og overraskende faktorer, og ikke minst hans høyt utviklede sans for forholdet mellom tekst og musikk.

Hans sceneanvisninger er også derfor langt mer utviklet og detaljerte enn vi f.eks. finner hos Verdi. Presisjon var en av Puccinis kjepphester; lysmomentene krevde *"an attentive ear"* og upresise teppefall og –åpninger *"often means the failure of the opera"* mente han.

Puccinis kvinner

Kvinnene har en sentral posisjon i Puccinis operaer, og han har ved sin kunst uødelliggjort sterke skjebner som Mimi, Tosca, Suor Angelica, og ikke minst Madama Butterfly.

Butterfly er, som de fleste kvinnelige hovedkarakterene hans, den aksent som handlingen dreier seg rundt; en kvinne karakterisert ved sin totalt hengivne og ubegrensede kjærlighet – en kjærlighet som har sin pris.

Puccinis kjærlighetbegrep går således igjen fra hans første til hans siste opera, og det er blitt hevdet at dette springer ut fra en dyp rotfestet, underbevisst forestilling om kjærlighet, som står i sterk kontrast til hans eget nytelsessyke kjærlighetsliv.

Puccini anser livskraftene og dødsdriften – Eros og Thanatos – som tilstedeværende i likestilt grad i en slik kjærlighet; som samtidig er grunnlaget for en skyld som må sønes og kvinnen bli straffet for – psykisk eller fysisk – og gradvis brutt ned.

Det er i denne nedbrytningsprosessen, hvor forfinet grusomhet og dyp medfølelse løper parallelt, at Puccini etablerer et dramatisk mønster der den mannlige karakteren spiller rollen som elsker (tenor) og katalysator for prosessen.

På mange måter er Butterfly en videreføring av hans tidligere kvinnelige hovedkarakterer; alle aspektene ved henne er mer ekstrem og mer skjebnesvanger: hun er bare femten år, og mer uskyldig. Hennes kjærlighet springer ut av en jomfruelig ungdommelighet og hun har ubegrenset tiltro til den mannen som vil gifte seg med henne; ja hun frasier seg hele sin kulturelle, familiære og religiøse tilhørighet for hans skyld.

Hun fastholder sitt forhold til ham til siste slutt med en optimistisk vilje som på tragisk vis fører henne mot den eneste løsningen; selvmordet; mister hun ham, mister hun samtidig alt; sitt barn, sin ære og sin selvrespekt.

Hun fornekter eller avviser aldri følelsene hun har for mannen hun elsker, og hun tilber barnet hun må skilles fra, men hun er likevel ikke i stand til å forstette sitt liv slik det er blitt. Hun er ute av stand til å inngå kompromiss, derfor dør hun.

Det er denne prosessen Puccini maler ut med sin komplekse musikalske gjennomarbeiding av det poetiske materialet han rår over. Som tilhørere trekkes vi med inn i den tilstedeværende medfølelsen for den forsvarsløse og nedbrutte kvinnens skjebne.

Mer enn hundre år etter at *Madama Butterfly* hadde sin premiere, og etter utallige ulike oppsetninger, konsepsjoner og iscenesettelser av det samme dramaet har vi som opplever operaen i dag en annen erfaringsbakgrunn for å oppleve og tolke det vi ser og hører.

Vår samtid opprettholder og viderefører diskusjoner knyttet til imperialisme, undertrykkelse, kjønnsforskjeller og det flerkulturelle, og dramaet om Madama Butterfly har berøringspunkter til dem alle.

Pinkertons spill – Butterflys kjærlighet?

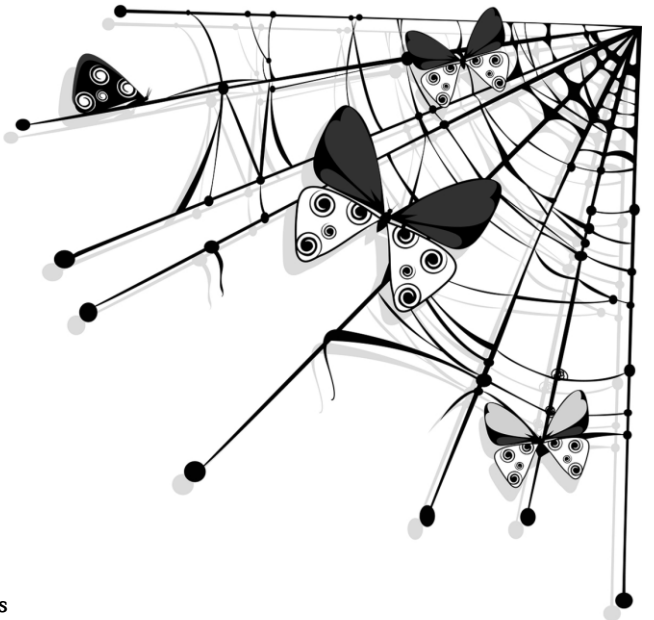
Representerer Pinkerton ideen om den ultimate frihet uten ansvar, og knytter dette seg til hans stilling som mann og overlegne kulturelle status som amerikaner?

Pinkerton betrakter sitt midlertidige oppholdssted som en lekeplass uten forpliktelser; med vandrerens enkle livsfilosofi; han prøver lykken der den er å finne, og om han mislykkes prøver han på nytt igjen. Slik det japanske huset han leier er *"as delicate as a puff of wind"*, har han et likeuforpliktende forhold til leiekontrakt og ekteskapskontrakt; de gjelder begge i 999 år, men med en selvfølgelig rett til å avsluttes umiddelbart når han måtte ønske det.

Pinkerton er en fremmed i Japan, og trenger sin gode venn Sharpless som rådgiver. Sharpless kjenner den japanske kulturen langt bedre enn Pinkerton, og fornemmer den kommende tragedien allerede i åpningsscenen av operaen. Bedøvet av sin egen eiertrang og sitt begjær overhører marineoffiseren rådene om å trå varsomt, at han undervurderer konsekvensene hans nytelsesprosjekt har for de menneskene han involverer i det.

Butterflys endelige skjebne kjenner vi. Pinkertons må vi selv tenke oss. Det siste vi hører fra ham er når han fortvilet roper hennes navn.

Og kanskje er bildet av ham tegnet om i løpet av Puccinis poetiske og musikalske utmaling av dramaet og atmosfæren, slik det presenteres fra scenen.

Kokong

I

kokongens
skinnende silkefibrer

villige
til å varme og verne
det ubeskyttede

avkjøle og dempe
det overopphetede

en øm omsorg

lar feberens styrke
skinne igjennom
som en dempet
synliggjort skjønnhet

II

kokongens
stivnete skall
gjemmer på
overflod
av liv

sommerfuglen
bringer ut
sin fargerike skjønnhet
og frie flukt

også til det
som vil knuse
drepe den
med kulde

etter den har åpenbart
sin ynde

G.Puccini Madam Butterfly

HANDLINGEN AKT I

Pinkerton er stasjonert i den amerikanske marinen i Nagasaki. Han forelsker seg i en ung geisha og bestemmer seg for å gifte seg med henne. Ekteskapsmegleren Goro, har foruten å skaffe ham en brud, også funnet et vakkert hus på bakkene utenfor Nagasaki. Pinkerton er meget tilfreds med arrangementet.

Etter å ha hilst på Suzuki – Butterflys tjener, som allerede er på plass i huset, ankommer Sharpless – den amerikanske konsulen i Japan. Han er Pinkertons venn, og forsøker å overtale ham til å la bryllupet være, fordi han forstår at marineoffiseren ser på det som en midlertidig affære – begrenset til den tiden han tilbringer i Japan. Konsulen, som kjenner forholdene i landet langt bedre enn Pinkerton gjør, advarer ham mot å ta for lettvindt på forholdet – han vet at det kan ødelegge den unge geishaen. Men Pinkerton blåser i alle formaninger og utbringer en skål for sitt senere 'ordentlige' ekteskap med en amerikanerinne.

Cio-Cio San – eller Butterfly som hun kalles – ankommer med sine slektninger, for å feire bryllup på tradisjonelt japansk vis. Butterfly anser seg som den lykkeligste kvinne i Japan, og uttrykker hengiven kjærlighet til sin kommende ektemann.

Sharpless spør Butterfly om hennes alder og familie, og får vite at hun er 15 år og datter av en fattig japansk adelsmann som i sin tid begikk selvmord.

Før vielsen forteller Butterfly at hun dagen før har latt seg døpe til Pinkertons tro, og med det gitt avkall på sin egen religiøse tilhørighet, men at verken hennes slektninger eller familiens overhode – onkel Bonzo – vet om dette. Hun er av kjærlighet til sin kommende ektemann villig til å glemme sin familie.

Vielsen foretas av den keiserlige kommissær, som straks etter trekker seg tilbake sammen med den amerikanske konsulen. Mens venner og slektninger gratulerer, høres truende rop oppe fra fjellet. Det er Bonzo som kommer og forbanner Butterfly fordi hun har gått over til en fremmed religion. Alle blir opprørt og deltar i fordømmelsen av Cio-Cio-Sans svik mot familien og kulturen før de går sin vei.

De to nygifte blir alene igjen, og Pinkerton prøver å trøste sin fortvilte brud. Suzuki stiller i stand brudekammeret, og den lange kjærlighetsduetten begynner.

Pause

AKT II

Scene 1

I Butterflys hus

Det har gått tre år siden Pinkerton forlot sin japanske kone, og han har ennå ikke kommet tilbake slik han lovet. Men Butterfly er sikker på at han kommer, for han har jo ikke sett sitt lille barn som hun har født etter han forlot henne.

Sharpless har fått et brev fra Pinkerton, og kommer på besøk. Han forsøker å fortelle henne om brevets innhold; at Pinkerton har giftet seg i Amerika, og at han nå snart kommer til Nagasaki. Den trofaste Cio-Cio-San blir så glad at hun ikke riktig hører etter hva han forteller henne.

Goro som er ekteskapsmegler presenterer henne for prins Yamadori, en rik frier, men hun insisterer på at hun fremdeles er gift med Pinkerton, og gir ham avslag.

Sharpless forsøker på nytt å antyde at Pinkerton nok ikke kommer tilbake til henne, og at hun bør si ja til Yamadori, men hun tror fullt og fast på at Pinkerton kommer for å fortsette deres samliv.

Med en viss uro skynder hun seg ut og kommer tilbake med det lyshårede barnet som hun viser Sharpless; det faktum at barnet finnes vil med sikkerhet gjøre at den troløse Pinkerton kommer tilbake, mener hun. Sharpless er dypt beveget, og lover å informere sin venn Pinkerton.

Et kanonskudd forteller at skipet Abraham Lincoln har kommet. I glede over at hennes mann kommer, pynter Butterfly huset og tar på seg brudekjolen, fast bestemt på å vente på sin elskede. Hele natten venter hun – sammen med barnet og Suzuki.

Scene 2

Ved Butterflys hus

Det er blitt morgen. Butterfly står stadig og ser etter skipet. Suzuki våkner og overtaler Butterfly til å hvile seg litt, som sammen med barnet går inn for å hvile.

Sharpless er fortvilet på Butterflys vegne; Pinkerton har riktignok kommet, men sammen med sin amerikanske kone Kate. Pinkerton har tenkt å be Butterfly om å la han få barnet, men Sharpless kritiserer ham sterkt for dette. Med store samvittighetskvaler forlater Pinkerton huset.

Butterfly forstår de grusomme realitetene; Pinkerton har brakt vanære over henne, og i følge hennes egen tradisjon kan hun ikke overleve en slik fornedrelse.

Uten å vise sin fortvilelse, sier Butterfly med ro til Kate at de kan hente gutten om en halv time.

Alene med barnet tar hun farvel og omfavner det, og sender det ut i hagen for å leke igjen. Deretter tar hun sitt liv.

Sharpless tar barnet, mens Pinkerton roper hennes navn med fortvilelse.

Antonia Cifrone -sopran

Antonia Cifrone har bl.a. studert med Renata Tebaldi, Elio Battaglia, Enzo Dara og Maria Chiara. Hun er aktiv nasjonalt og internasjonalt både i sceniske forestillinger og i oppsetninger med det italienske kringkastingselskapet RAI. Hun gjester hyppig kompanier som "Circolo le Voci" i Verona, "Valle D'Aria"-festivalen, "Pucciniana"-festivalen, "Recitals per grandi personaggi dell'Opera Lirica" med R.Tebaldi, G.Bechi, N.Martinucci, R.Bruson. Hun har vunnet "Festival Verdiniano"-konkurransen og debuterte med hovedrollen i Verdis opera "Alzira" ved Teatro Magnani og ved Teatro Regio i Parma, dirigert av M.G.Kuhn. Videre Gilda i "Rigoletto" ved Verdi-festivalen i Parma og Bassano Opera Festival med dirigentene Giovaninetti og Saunale, debut ved den internasjonale samtidsmusikkfestivalen i Bolzano i Brittens "Giro di Vite", Goreckis Symfoni nr.3 med dirigent M.F.Neri, Leonora i "Trubaduren" ved de største bulgarske operaene, Donna Elvira i "Don Giovanni", Violetta i "La Traviata", tittelrollen i "Tosca" ved nasjonalteateret i Havana, Cuba, Mimi i "La Bohème", Liu i "Turandot". Hun har Vest Norges Opera i 2001 i tittelrollen "Madama Butterfly" av Puccini og tittelrollen "Sour Angelica" av Puccini i 2007.

Jaroslav Dvorsky – tenor

Utdannet seg først som billedkunstner, men som del av den internasjonalt kjente Dvorsky-familien har han bestandig vært omgitt av operakunstens skjønnhet, og fortsatte med operastudier. Han hadde sin operadebut i Kammeroper Wien, og deretter på det slovakiske nasjonalteateret hvor han gjorde stor suksess med en operagalla med Bratislava Kammerorkester. Siden 2002 har han arbeidet ved en rekke oppsetninger på den slovakiske statsoperaen; bl.a. Nabucco (Ismael), La Traviata (Alfredo) og Smetana's Prodaná Nevesta (Jenik), på National Theater of Ostrava Webers Oberon (tittelrolle), Händels Xerxes (tittelrolle). I 2002 ble han også invitert til den prestisjefylte "Opern Air Gars am Kamp" hvor han sang sammen med sin bror Peter Dvorsky og Mari Zampieri i Puccinis Tosca. I 2003 ble han invitert til å synge Ismael (Nabucco) på Statsoperaen i Praha, hvor han frem til 2005 også sang roller som Alfredo (La Traviata/Verdi), Jenik (Prodaná Nevesta/Smetana), Rodolpho (La Bohème/Puccini), Pinkerton (Madama Butterfly/Puccini), Don José (Carmen/Bizet), Prinsen (Rusalka/Dvorak) og tittelrollen i Massenets Werther. Konserter i Trento, Parma and Montebelluna (Italia), Stockholm, Amsterdam, Malmö, Beijing, Shanghai, Guangzhou and Chongching. I juni 2008 urfremførte han i Roma Ave Maria pro pace av Marco Diana, komponert spesielt for ham, til ære for Pave Benedict XIV, og har etter det gjort roller som Pinkerton (Madama Butterfly) på State Opera of Košice (Slovakia), foruten å gjeste Japan, Kina, Slovakia og Tsjekia. I inneværende år gjør han foruten Pinkerton i Bergen, Caravadossi (Tosca), Lenski (Eugen Onegin) og tittelrollen i Mascagnis Silvano

Anooshah Golesorkhi - baryton

Barytonen Anooshah Golesorkhi gjester jevnlig kjente operahus i Europa og Nord-Amerika, som Metropolitan Opera, Statsoperaen i Wien, Operaen i San Francisco og Deutsche Opera Berlin. Rollefaget inkluderer Scarpia (Tosca), Nabucco, Rigoletto, Renato (Maskeballet), Germont, Grev Luna, Gerard (Andrea Chenier), Marcello (La Bohème), Michel (Il Tabarro), Ypperstepresten (Samson og Dalila). Anooshah Golesorkhi har gjetet Bergen ved en rekke produksjoner; som Toreadoren i "Carmen" (1992) og i 1993 som Ypperstepresten i "Samson og Dalia", oppsetningen som ble fremført i Bergen, Israel og Eritrea. Jago i "Otello" (1994) og den samme rolle ved Statsoperaen i Praha i 1995. "Nabucco" (-95) Macbeth (1996 og 1999) Alfio (Cavalleria Rusticana 99/03) og Guglielmo (Le Villi) i Grieghallen, 2000 tittelrollen i "Nabucco" på Bergenhus Festning, Germont i La Traviata i Grieghallen 2003 og Scarpia i Tosca på Bergenhus Festning i 2004. I 2006 sang han Il Conte di Luna i Trubaduren, samt ypperstepresten i Samson og Dalila. I 2007 hadde han tittelrollen i Nabucco på Bergenhus Festning, og han sang "Renato" i Verdis Maskeballet i Grieghallen. I 2008 medvirket han i flere roller i "Hoffmanns eventyr" av Offenbach.

Sidonia Nica – mezzosopran

Er fra Romania og arbeider hovedsakelig i Bucuresti hvor hun avsluttet sine høyere sangstudier i 2002. Innenfor det vokalsymfoniske har hun medvirket en rekke ganger med G. Enescu Filharmoniske Orkester i Bucuresti, hvor hun bl.a. har sunget sopranpartiene i Mahlers 3.symfoni, Beethovens C-dur Messe, Mozarts C-dur Messe, Faurés Les Beatitudes, Mahlers Lieder eines Fahrendes Gesellen og Dvoraks Stabat Mater. Sistnevnte ble også spilt inn i studio i Romanias nasjonale radiokringkasting. Hennes operarepertoar omfatter bl.a. roller som Fenena (Nabucco), Maddalena (Rigoletto), Suzuki (Madama Butterfly), Flora (La Traviata), Olga (Eugen Onegin), Cherubino (Figaros Bryllup); roller hun har gjort som fast ansatt solist ved Nasjonaloperaen i Bucuresti. Forøvrig har hun turnert i Ungarn på Bartok/Puccinifestivalen i Miscolc i 2002 og 2006, og i Nederland med Carmen i 2005 under G. Stancius direksjon.

Doru Daniel Iftene – tenor

Iftene er født i Romania og avsluttet sine sangstudier ved "George Enescu-universitetet" i 2004. Han har siden 1998 vært solist ved Constanta Opera Romania i roller som Eisenstein (Flaggermusen/Strauss), Don Ottavio (Don Giovanni/Mozart), Alfredo (Traviata/Verdi), Danilo (Den glade enke/Lehar), Nemorino (Elskovsdrikken/Donizetti), Ruiz (Trubaduren/Verdi), Goro/Yamadori/Kommissæren (Madama Butterfly/Puccini), Normano/Arturo (Lucia di Lamermoor/Donizetti), Spolette (Tosca/Puccini), Arlechino (I Pagliaci/Leoncavallo) m.fl.

Silje Birgitte Folkedal - mezzosopran

Silje Birgitte Folkedal har dramapedagogisk utdanning fra Høgskolen i Bergen og hovedfag i drama ved NTNU i Trondheim. Fra 1997 har hun regissert og koreografert ulike teater og/eller musikkdramatiske prosjekt. Silje Folkedal har undervist i drama ved Fana Folkehøgskole, er skuespiller i fri-teatergruppen Eventus, ballet/dans-kritiker i Bergens Tidende og Bergensavisen og har også engasjement i ulike ambient techno-operaprojekt som sanger. Fra 2005 er hun ansatt som formidlingsleder ved Den Nationale Scene. Silje Birgitte Folkedal har studert sang siden 1992 hos Anne Randine Øverby og hos Kåre Bjørnkøy (1997-1998). Silje Folkedal spilte i den kritikerroste Hønefossrevyen sommeren 2003. Ved Vest Norges Operas oppsetninger har hun fremført roller som Kate Pinkerton (Madama Butterfly), alternert som Mercedes (Carmen), Siebel (Faust i Aenum), Annina (La Traviata) og hhv. barnepiken og tittelrollen (Eloise -05/-06).

Opera Bergen takker

Bergen Pianoforretning

for velvillig utlån av piano.

DANIEL BOHR – regissør

Daniel Bohr er en av våre mest allsidige og kosmopolitiske kulturpersonligheter. Sesongen 2003-2004 kunne han feire sitt 40-års jubileum som iscenesetter. Daniel Bohr kommer fra Sydamerika og etablerte seg i Skandinavia for om lag 30 år siden etter å ha reist og arbeidet i det meste av verden. Han er først og fremst teatermann, men han har også vært teatersjef, operasjef og festspilldirektør. Drama, komedie, farse, opera, operette, musikal, revy og cabaret har vi fått fra hans hånd. I Danmark har han i en lang årrekke regissert på Det Kongelige Teater, Det Ny Teater, Åborg Teater, Det Danske Teater og Det Ny Musikteater. Forestillingen "The sound of music" på Det Ny Teater i København, i Daniel Bohrs iscenesettelse, fikk Årets Reumert 2004 til Bedste Musikteater. I Norge har han iscenesatt på Det Norske Teater, Chateau Neuf, Bryggeteateret, Teatret Vårt, Haugesund Teater og Opera Bergen og blant hans største suksesser kan nevnes musicalene "Annie", "Oliver", "The Sound of Music", "Hello Dolly", "Godspel", "Trollmannen fra Oz", "West Side Story", Mozarts "Cosi Fan Tutte", Verdis "Aida", "Don Carlos" og "Trubaduren", Tsjajkovskis "Eugen Onegin", Massenets "Werther", Strauss' "En natt i Venedig" og "Sigønerbaronen", Lehars "Den Glade Enke", Edvard Hoem/Henning Sommeros "Jesu Siste Dager" og "Master Class" og "Musical, Musikal" på Det Norske Teater. Daniel Bohr har iscenesatt "La Traviata", "La Cenerentola", "Barbereren i Sevilla", "Cosi fan tutte", "Suor Angelica" og "Dreaming Blue" for Vest Norges Opera. Nå sist i 2008 som regissør for Verdis Maskeballet for Opera Bergen.

Anne Randine Øverby – dirigent

Dirigenten Anne Randine Øverby har ledet fremførelser av en rekke operaer og vokal symfoniske verk. Dirigent for nyoppsetningen av Barberen i Sevilla ved Statsoperaen i Praha, gjestespill i Kairo med Porgy and Bess og Ashkelon Musikkfestival i Israel med Samson og Dalila, Ein Deutsches Requiem i The Forbidden City Concert Hall med Beijing Symphony Orchestra, Barberen i Sevilla i New Orleans og Mississippi og urfremføringen av Dos Santos Santo Antonio dos Portugueses i Roma. Kunstnerisk leder for Opera Bergen 1982-1997. Operasjef for Stiftelsen Vest Norges Opera fra 1998-2007. Kunstnerisk leder for Bergen Operakor siden starten i 1981. Fra operarepertoaret nevnes Puccinis "Manon Lescaut", "La Bohème", "Madama Butterfly" og "Turandot", Verdis "Aida", "Don Carlos", "Nabucco" og "Macbeth", Bizets "Carmen, Menottis "The Medium". I 2004 dirigerte hun bl.a. Dvoraks "Stabat Mater", Verdis "Messa da Requiem" i Budapest Congress Center, "La Bohème", TV-overført operagalla i Piatra Neamt, Romania, "Rockquiem" og "Tosca" utendørs på Bergenhus festning, Eugen Onegin" i Grieghallen og Händels "Messias" i Beijing. Fra hennes engasjement i 2005 nevnes her "Barbereren i Sevilla" ved Den Nationale Scene, "Aida" på Bergenhus festning og Mahlers 8. symfoni i Grieghallen. I 2006 har hun bla dirigert Skandinaviapremiere på Floyds "Susannah", Dvoraks "Requiem", Schumanns "Das Paradies und die Peri", Mozarts "Cosi fan tutte" og Saint Saëns "Samson og Dalila, Mussorgsky "Mozart og Salieri", og Salieris "Requiem i Rovigo/Italia. I 2007: Puccini "Suor Angelica", Libby Larsen "Dreaming Blue" og Don Pasquale, Donizetti i Sibiu/Romania, Verdi Nabucco og Verdi Maskeballet, samt Händels "Messias" i Shanghai. I 2008 dirigerte hun Mozarts "Requiem" og Lloyd Webbers "Requiem" i The Forbidden City Concert Hall /Beijing med Bergen Operakor og Beijing Opera and Ballet Orchestra, og Offenbachs Hoffmans eventyr i Arenum.

BERGEN OPERAKOR

Bergen Operakor kan skrive sin historie tilbake til 1976, og da som et sammensatt sesongbasert kor som medvirket ved operaoppsetninger i Bergen.

Behovet for permanent virksomhet resulterte i debutkonsert 1981 med Brahms «Liebeslieder

Waltzer» og Gades «Elverskud», og markerte innledningen til en helårsdrevet virksomhet med omfattende medvirkning i opera, symfoni og kirkemusikk.

Medlemmer rekrutteres ved prøvesang på grunnlag av stemmekvalitet og musikalsk fleksibilitet. Anne Randine Øverby har vært kunstnerisk leder siden etableringen i 1981.

Bergen Operakor har hatt et omfattende kirkemusikalsk og symfonisk repertoar i samarbeid med «Harmonien», Festspillene i Bergen og i egen regi som omfatter bl.a. Brahms, Beethoven, Mahler, Mozart, Rutter og Berlioz. Koret har deltatt i en rekke sceniske operaoppsetninger produsert av Opera Bergen. Fra 1998-2007 har Bergen Operakor samarbeidet med Vest Norges Opera. Aida, Macbeth, Carmen, Turandot, La Boheme, Der Fliegende Holländer, er noen av de mange operaer koret har medvirket i. I tillegg må fremføringer av «Chess», Gershwins «Porgy and Bess» og Tippets «A Child of Our Time» nevnes som eksempler på korets bredde i repertoar.

Bergen Operakor rekrutterer også solister til konserter, musicals og mindre roller i opera. Gjennom ulike konsert og operamedvirkninger har Bergen Operakor hatt gleden av å ledes av flere kjente dirigenter bl.a. Rafael Frübeck de Burgos, Aldo Ceccato, Per Dreier, Carlo Felice Cilaro, og sunget med profesjonelle kor som Nord-Deutsche Rundfunk, Czech Philharmonic Choir og Timisoara Philharmonic Choir. Bergen Operakor har ved flere anledninger turnert i utlandet blant annet i juni 2004 i Budapest og Timisoara med Verdis Requiem samt i april 2001, hvor Bergen Operakor medvirket ved konserter med China National Symphony Orchestra i Beijing og i samarbeid med Beijing Symphony Orchestra fremførte Brahms Requiem.

I november 1998 fremførte Bergen Operakor i samarbeid med Prague Symphonic Orchestra Mozart: Requiem i Smetana Hall, og videre fremførte samme konsert sammen med Amadeus Orchester Wien i selveste Grosser Musikerevereinsaal i Wien. I april 2008 var Bergen Operakor igjen invitert av konserthuset "The Forbidden City Concert Hall"/Beijing og fremførte der Mozarts Requiem og Andrew Lloyd Webbers Requiem.

Palmesøndag 6. april 2009 fremfører Bergen Operakor A. Dvorak STABAT MATER i Johanneskirken.

Bli medlem i Opera Bergens Venner

Venneforeningen er en ren støtteforening der du som medlem får tilsendt informasjon om produksjonene, og tilbud om 15 – 20 % rabatt på billetter til konserter og forestillinger.

Med ditt medlemskap (kr. 300 per år) støtter du Opera Bergens virksomhet i arbeidet med en selvstendig regional opera på Vestlandet.

Bli med på utviklingen videre – operaen trenger deg!

Navn: _____

Adresse: _____

Sendes til:

Opera Bergen Venner., Postboks 763 Sentrum, , 5807 Bergen

Du kan også sende din innmelding via e-mail til

post@operabergen.no

BERGEN OPERAKOR

inviterer til konsert i

JOHANNESKIRKEN

Palmesøndag 6.april kl. 19.30

A. Dvorak

STABAT MATER

Bill. kr. 210/150

www.billettservice.no tlf 815 33 133

Billetsalg ved inngang 1 time før konsertstart